

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ЗВІТ
голови екзаменаційної комісії з підсумкової атестації
освітньо-професійної програми
Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)
спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література)
освітнього ступеня «магістр»

Денна форма навчання

Голова ЕК з підсумкової атестації – Семенов Олена Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор

Суми 2020

ЗМІСТ

1. Склад екзаменаційної комісії з підсумкової атестації та організація її роботи..... 3
2. Результати захисту магістерських робіт з української мови і літератури та методики навчання.....6
3. Результати усного кваліфікаційного екзамену з англійської мови та методики її навчання.....13
4. Висновки і пропозиції.....15

1. Склад екзаменаційної комісії з підсумкової атестації та організація її роботи

Підсумкова атестація здобувачів заочної форми навчання за освітнім рівнем «магістр» зі спеціальності *014 Середня освіта. Українська мова і література. Освітньо-професійна програма Середня освіта Українська мова і література. Англійська мова* охоплювала:

1. Кваліфікаційний екзамен з іноземної мови (англійської) та методики її навчання.
2. Захист магістерських робіт з української мови та літератури / комплексний екзамен з української мови і літератури та методики їх навчання.

Для проведення підсумкової атестації згідно з чинними «Положенням про організацію навчального процесу у Сумському державному педагогічному університеті ім. А. С. Макаренка», «Положенням про порядок створення, організацію і роботу екзаменаційної комісії у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка» тощо, наказом ректора Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка «Про затвердження складу Екзаменаційних комісій для проведення підсумкової атестації випускників денної та заочної форм навчання ОР «Магістр» у 2020 році» (№ 174 від 13 березня 2020 року) були затверджені екзаменаційні комісії в такому складі:

Голова ЕК з підсумкової атестації – Семенов О. М., д.п.н., проф., завідувач кафедри української мови і літератури;

Секретар ЕК з підсумкової атестації – Лисянська В. В., лаборант кафедри української мови і літератури.

Екзаменаційна комісія для захисту кваліфікаційних робіт / комплексного кваліфікаційного екзамену з української мови і літератури та методики їх викладання:

Герман В. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури.

Кириленко Н.І. кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури.

Закорко В.В. директор центру професійного розвитку педагогічних працівників Сумської міської ради, учитель української мови і літератури

Екзаменаційна комісія для проведення усного кваліфікаційного екзамену з англійської мови та методики її навчання:

Коваленко А. М., к.ф.н., доцент кафедри практики англійської мови;

Клочко Л. І., к.ф.н., завідувач кафедри практики англійської мови, доцент;

Коробова Ю.В. старший викладач кафедри практики англійської мови

Кваліфікаційні іспити проводили згідно з розкладом підсумкової атестації на 2020-2021 н. р. для студентів факультету іноземної та слов'янської філології денної форми навчання (затверджений першим проректором Л. В. Пшеничною 05.11.2020 р.):

24 грудня 2020 р. – захист магістерських робіт з української мови і літератури та методики навчання.

18 грудня 2020 р. – усний кваліфікаційний екзамен з англійської мови та методики її навчання;

До захисту кваліфікаційних робіт і складання екзамену були допущені 10 студентів денної форми навчання, які повністю виконали навчальний план, що засвідчує наказ ректора Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (№ 883-ст від 15.12.2020 р.).

Екзаменаційній комісії вчасно було подано пакет необхідних документів: наказ ректора про затвердження складу комісії, наказ про затвердження рецензентів кваліфікаційних робіт студентів факультету іноземної та слов'янської філології за ОР магістр денної форми навчання (№ 749-ст від 11.11.2020 р.), розклад підсумкової атестації, наказ про допуск студентів іноземної та слов'янської філології за ОР магістр денної форми навчання (№ 883-ст від 15.12.2020 р.), зведена відомість успішності студентів спеціальності за 2019-2020 рр., залікові книжки (індивідуальні навчальні плани), кваліфікаційні роботи студентів, допущених до підсумкової атестації; екзаменаційні матеріали (екзаменаційні білети, програма іспиту тощо), інша супровідна документація, передбачена «Положення про кваліфікаційну роботу Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка». Необхідна екзаменаційна документація (програма, комплект білетів) теж відповідає нормативним вимогам і попередньо була затверджена на засіданні кафедри практики англійської мови (протокол № 5 від 9 листопада 2019 року) і завчасно доведена до відома студентів.

Кваліфікаційні роботи, відгуки наукових керівників і рецензії загалом відповідають нормативним вимогам, положенню про магістерську роботу в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка

Відповідно до «Положення про кваліфікаційну роботу Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка» усі роботи пройшли перевірку на плагіат у системі StrikePlagiarism у форматі *.pdf.

Попередній захист кваліфікаційних робіт відбувся своєчасно.

Результати дослідження апробовані під час педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти, на студентських конференціях: IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція студентів, магістрантів, аспірантів «Філологія, лінгводидактика, професійна комунікація в науковому дискурсі» (Суми, 9 листопада 2020 року), V Міжнародному науково-практичному семінарі «Гуманітарні науки: сучасна наукова парадигма» (Полтава, 2020 р.), VI Міжнародній науково-практичній конференції «Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін» (Суми, 2020 р.), III Усеукраїнській науково-практичній студентській онлайн-конференції «Наукова спільнота студентів XXI століття» (Суми, 2020 р.), Міжнародній науково-практичній конференції студентів і молодих науковців «Україністика: нові імена в науці» (Бахмут, 2020 р.), «Сучасні тенденції та перспективи мовно- літературної освіти в

Україні» (Глухів, 2019 р.), на Днях студентської науки (Суми, 24 квітня 2019 р.), на III Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції студентів, магістрантів, аспірантів «Філологія, лінгводидактика, професійна комунікація у науковому дискурсі» (Суми, 2019 р.), II Усеукраїнській студентській науково-практичній інтернет-конференції «Сучасні тенденції та перспективи мовно-літературної освіти в Україні» (Глухів, 2020 р.), III Міжнародній науково-практичній конференції «Культуромовна особистість фахівця у XXI столітті» (Суми, 2020 р.), а також у статтях, опублікованих у збірниках наукових праць «Актуальні питання філології та методології» (Суми, 2020), «Філологічні студії» (Суми, 2020) тощо.

Усі студентки мали на момент захисту мали необхідну кількість публікацій, що передбачено «Положенням про кваліфікаційну роботу Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка».

Голова та члени ЕК провели зібрання, на якому ознайомили студентів із чинними положеннями про захист магістерських робіт та підсумкову атестацію, з'ясувала організаційні питання щодо термінів і порядку проведення захистів магістерських робіт, а також про умови, пов'язані з погіршенням епідемічної ситуації у місті Суми, спричиненої поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19).

Голова ЕК перевірила документацію студентів-випускників (завдання на кваліфікаційну роботу, календарний план роботи над дослідженням, довідка про успішність, висновок керівника кваліфікаційної роботи, рецензія на кваліфікаційну роботу, висновок кафедри української мови і літератури про кваліфікаційну роботу, заява студента про перевірку кваліфікаційної роботи на автентичність, протокол перевірки кваліфікаційної роботи на автентичність), вказала на недоліки в оформленні документації, призначила терміни ліквідації недоліків.

Голова ЕК ознайомила всіх членів комісії з їхніми правами та обов'язками, довела до членів комісії основні завдання та вимоги атестації здобувачів вищої освіти, результати перевірки на унікальність кваліфікаційних робіт із української мови і літератури, критерії оцінювання якості підготовки випускників, розклад роботи комісії, забезпечила роботу атестаційної комісії відповідно до затвердженого розкладу.

Захист магістерських робіт і кваліфікаційний екзамен проведені відповідно до графіку на відкритих засіданнях екзаменаційної комісії за участю всіх членів і голови комісії. В аудиторії для проведення державної атестації були створені відповідні умови для організації захисту кваліфікаційних робіт. Здобувачам була надана можливість застосовувати під час захисту технічні засоби.

З метою надання методичної і теоретичної допомоги здобувачам напередодні екзамену були проведені консультації.

Результати захисту магістерських робіт і складання кваліфікаційних екзаменів обговорювали на закритому засіданні ЕК й оцінювали за національною шкалою та ECTS. При визначенні оцінки бралися до уваги

рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки студентів, захист роботи, відповіді на питання, академічна добросесність, технічне оформлення роботи, враховувалися також думки наукового керівника та рецензента.

Оцінювання результатів захисту магістерських робіт здійснювалося за порядком, передбаченим п. 11.1 «Положення про кваліфікаційну роботу у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка» (див. табл. 1):

Таблиця 1

Критерій, за яким оцінюється робота	Максимальна кількість балів
1. Зміст кваліфікаційної роботи:	55
<ul style="list-style-type: none"> • відповідність змісту роботи завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо її виконання 	10
<ul style="list-style-type: none"> • самостійність вирішення поставленої задачі, виконання розрахунків, таблиць, графічного матеріалу тощо. 	15
<ul style="list-style-type: none"> • наявність елементів наукової (науково-практичної) новизни 	10
<ul style="list-style-type: none"> • використання комп'ютерних технологій для отримання/опрацювання експериментальних результатів 	5
<ul style="list-style-type: none"> • повнота розкриття теми дослідження, відповідність висновків до поставлених завдань 	10
<ul style="list-style-type: none"> • відповідність стандартам оформлення 	5
2. Захист кваліфікаційної роботи	45
<ul style="list-style-type: none"> • доповідь (логічність подання матеріалу; ефективність та доцільність використання ілюстративного матеріалу, його якість; культура мовлення доповідача) 	15
<ul style="list-style-type: none"> • обговорення роботи: вільне володіння проблематикою дослідження, вміння вести наукову дискусію та відстоювати власну точку зору, чіткість та лаконічність відповідей на поставлені запитання та ін. 	30
Усього:	100

2. Результати захисту магістерських робіт з української мови і літератури та методики навчання

Захист магістерських робіт з української мови і літератури відбувся згідно з розкладом 24 грудня 2020 року.

Тематика дипломних робіт з української мови стосується різних

галузей лінгвістики. Кваліфікаційні роботи Г. Дворнік, Т. Рябко, О. Лемегової – показник належного оволодіння знаннями із фахових дисциплін. Виконання робіт переконує в тому, що здобувачі вміють організовувати спостереження за матеріалом, аналізувати, систематизувати, робити висновки, а представлені дослідження відзначаються актуальністю тематики, новизною, теоретичною та практичною цінністю, орієнтовані на ЗЗСО.

У наукових розвідках магістрантів представлено ілюстративний матеріал, зібраний самостійно й доречно проаналізований відповідно до завдань роботи. Здобувачі скрупульозно опрацювали належну кількість науково-методичних джерел вітчизняних і зарубіжних учених, у цілому виявили достатнє володіння термінологічним апаратом у галузі лінгвістики й лінгводидактики.

Кваліфікаційні роботи з української мови в основному виконані відповідно до вимог «Положення про кваліфікаційну роботу» (2020 р.). Рецензії та відгуки наукових керівників схвальні. Здобувачі мають належну кількість апробацій на міжнародних і всеукраїнських конференціях, надруковано по 2 статті/тези. Стан написання робіт контролювався науковими керівниками упродовж навчального року. Подані до захисту роботи пройшли перевірку на академічну доброчесність і відповідають визначеним «Положенням про кваліфікаційну роботу» нормам.

Виступи-захисти здобувачів відзначалися лаконічністю, достатністю, конструктивністю, супроводжувалися якісними презентаціями. Під час доповіді за матеріалами дослідження всі здобувачі аргументували вибір теми дослідження, її актуальність, довели необхідність проведення наукового пошуку, лаконічно висвітлили основні результати, ґрунтовно відповідали на запитання.

Захист кваліфікаційних робіт засвідчив уміння здобувачів вести науковий пошук, достатній рівень культури наукового мислення й мовлення, набуття навичок творчої діяльності.

Дослідження Г. Дворнік «Лінгвокультурема в сучасній українській пісні (на матеріалі пісень гурту «Скрябін)» (наук. кер. доц. В. Герман) присвячене аналізу шляхів вербалізації лінгвокультурем у піснях відомого гурту. У першому розділі роботи здобувач описує теоретико-методологічні засади дослідження лінгвокультурем у вітчизняній і зарубіжній лінгвістиці (проблема взаємодії мови і культури в мовознавстві; лінгвокультурологія як наука про взаємозв'язок мови і культури; лінгвокультурема як основна одиниця лінгвокультурології). Другий розділ присвячений лінгвокультуремам як джерелу культурної інформації про менталітет Західної України; простежено вербалізацію України в піснях А. Кузьменка, подано семантичну класифікацію лінгвокультурем у піснях гурту тощо. У третьому розділі подано методика формування лінгвокультурологічної компетентності учнів 5-9 класів: з'ясовано основні напрямки її формування, проаналізовано програму у контексті реалізації лінгвокультурологічної компетентності, розроблено систему вправ. Робота містить також методичні

додатки (план-конспект уроку для 9 класу тощо). Зафіксовано деякі логічні, орфографічні й технічні огріхи.

Рецензент доцент Кириленко Н.І. наголосила на самостійності роботи й аргументованості отриманих результатів. Захист відбиває основні ключові положення виконаного наукового дослідження. Виступ на засіданні ЕК супроводжувався мультимедійною презентацією. Магістрантка вичерпно й аргументовано відповіла на всі додаткові питання членів ЕК, засвідчивши самостійність у написанні кваліфікаційної роботи.

Результати перевірки на академічну доброчесність роботи Г. Дворнік такі: коефіцієнт подібності 1 – 18, коефіцієнт подібності 2 – 5, тривога – 14.

Дослідження Т. Романюк «Лінгвостилістичний і лінгвокультурологічний аналіз художнього тексту (на прикладі роману М. Гримич «Клавка»)» (наук. кер. доц. О. Кумеда) присвячене аналізу художнього тексту в аспекті лінгвостилістичного й лінгвокультурологічного підходів. У першому розділі роботи ґрунтовно описано сутність і специфіка лінгвокультурологічного й лінгвостилістичного аналізів. У другому розділі розвідки подано характеристику особливостей функціонування лексики в мові роману М. Гримич «Клавка», з'ясовано специфіку використання фразеологічних одиниць та місце морфосинтаксису в канві художнього тексту. Недолік роботи – відсутність третього розділу й зорієнтованість методичних додатків на вищу школу.

Рецензент доцент Кумеда О.П. зазначає, що студентка продемонструвала докладне осмислення наукової літератури з поставленої проблематики, що дозволило вправно нею оперувати, доречно узагальнювати науковий матеріал і робити власні висновки. Загалом кваліфікаційна робота магістрантки відповідає поставленій меті та завданням і є завершеним, цілісним дослідженням.

Результати перевірки на академічну доброчесність дослідження Т. Романюк такі: коефіцієнт подібності 1 – 27, коефіцієнт подібності 2 – 3, тривога – 2.

Дослідження О. Лемегової «Мовні символи у поезії Ліни Костенко» (наук. кер. доц. О. Рудь) присвячене аналізу символічної системи у творчості славетної поетеси. Перший розділ роботи містить характеристику теоретичних засад поняття «символ», типологічну характеристику символів. У другому розділі О. Лемегова детально аналізує словесні символи-міфологеми, символи світотворення, символи-назви явищ природи, символи *душа – печаль – слово* та кольори у символічному світосприйманні Ліни Костенко. У третьому розділі автор роботи подає методику вивчення лексикології в середній школі крізь призму збагачення мовлення школярів словами-символами з поезії Ліни Костенко.

Рецензент доцент Кириленко Н.І. наголосила на актуальності роботи й аргументованості отриманих результатів. Магістрантка чітко відповіла на додаткові питання членів ЕК.

У дослідженні О. Лемегової зафіксовано орфографічні, пунктуаційні й технічні огріхи, відсутність додатків.

Робота перевірена на унікальність програмою МОН у зв'язку з технічними проблемами. Унікальність – 76 %.

Кваліфікаційні роботи були оцінені таким чином: Г. Дворнік – 85 Б добре, Т. Романюк – 85 Б добре, О. Лемегова – 74 С добре.

Тематика дипломних робіт з української літератури стосується різних галузей філологічної науки: «Проблема андрогінності в сучасній жіночій прозі» (наук. кер доц Н. Кириленко), «Художня концепція героя у романі Галини Пагутяк» (наук.кер. – проф. Л. Горболіс), «Етноментальні коди в прозі Мирослава Дочинця» (наук. кер. - доц Н. Кириленко).

Відзначаємо також, що студенти все частіше обирають теми досліджень із методики навчання української літератури, що особливо важливо для майбутніх учителів профільної школи («Розвиток творчих особливостей учнів основної школи у процесі вивчення лірики О.Олеся», «Формування емоційно-ціннісного ставлення учнів у процесі вивчення української літератури», наук. керівник – доцент В. Захарова).

Виступи-захисти магістрантів відзначалися лаконічністю, достатністю, конструктивністю, науковим підходом. Схвально, що всі студентки підготували змістовні презентації. Під час захисту студентки аргументували вибір теми дослідження, її актуальність, довели необхідність проведення наукового пошуку, лаконічно висвітлили основні результати. Свої відповіді ілюстрували прикладами.

Магістрантка Зякун Аліни обрала предметом свого дослідження творчість М. Дочинця. На основі аналізу художньої рецепції етноментальних маркерів горян у художніх творах письменника запропоновано методичні рекомендації щодо проведення уроків позакласного читання й факультативних занять у 10-11 класах у закладах загальної середньої освіти за творчістю М. Дочинця й методичну розробку спецкурсу для закладів вищої освіти. Основні положення та результати дослідження апробовані під час участі у Всеукраїнському конкурсі студентських робіт (Умань), де вона посіла 3 місце. Здобувач має 2 наукові статті у фахових виданнях. Під час захисту здобувач показала високі знання з історії української літератури та методики її навчання. Вона вільно орієнтується в українському літературному процесі, знає художні тексти, уміє аналізувати, підбирає найбільш оптимальні методи та матеріал для проведення уроків із літератури. Захист Зякун Аліни є взірцевим і відбиває основні ключові положення виконаного наукового дослідження. Виступ на засіданні ЕК супроводжувався мультимедійною презентацією. Магістрантка вичерпно й аргументовано відповіла на всі додаткові питання членів ЕК, засвідчивши цілковиту самостійність у написанні кваліфікаційної роботи. Захист кваліфікаційної роботи оцінено «відмінно», 96 балів, «А».

Глибокі знання й уміння логічно мислити, викладати матеріал, здатність до аналізу й синтезу засвідчила студентка Рябко Тетяна. У

магістерській роботі з'ясовано характерні риси та особливості понять «стильові доміанти», «індивідуальний стиль», окреслено місце Осипа Турянського в українському літературному процесі кінця XIX – початку XX століття. Дипломна робота зосереджена на жанрово-стильових особливостях повісті-поєми Осипа Турянського, художніх образах та розкриттю їх внутрішнього світу. У ході проведення педагогічного експерименту було схарактеризовано особливості індивідуальної поетики письменника на уроці української літератури в 11 класі, подано методичні рекомендації вчителю-словеснику та студенту-практиканту до вивчення повісті-поєми «Поза межами болю» в старших класах. Рецензент доцент Громова Н.В. зазначає, що самостійно створені таблиці і схеми розцінюємо як необхідний навчальний матеріал під час аналізу літературних персонажів на уроках української літератури в старших класах. Магістрантка відповіла на всі додаткові питання членів ЕК, продемонструвавши елементи самостійності у написанні кваліфікаційної роботи. Захист кваліфікаційної роботи оцінено «відмінно», 90, «А».

Магістрантка Боюн Богдана виконала роботу «Формування емоційно-ціннісного ставлення в учнів 5-7 класів у процесі вивчення української літератури». У магістерській роботі проаналізовано поняття «емоційно-ціннісне ставлення» у психолого-педагогічних дослідженнях. Дипломна робота зосереджена на потенційних виховних можливостях уроку української літератури. У ході проведення педагогічного експерименту було створено авторський алгоритм формування емоційно-ціннісних ставлень в учнів, подано методичні рекомендації вчителю-словеснику та студенту-практиканту до їх формування у процесі вивчення української літератури. Кожен розділ наукового дослідження завершується невеликими лаконічними висновками, що свідчить про належний рівень сформованих умінь проводити та оформлювати дослідження. Виступ на засіданні ЕК супроводжувався мультимедійною презентацією, що являє собою вибіркові елементи роботи. Захист кваліфікаційної роботи оцінено «відмінно», 90, «А».

Актуальною була тема кваліфікаційної роботи Валюх Ренати «Проблема андрогінності в сучасній жіночій прозі», яка була презентована на високому рівні. У магістерській роботі з'ясовано характерні риси та особливості андрогінності у психологічному та соціокультурних аспектах, окреслено поняття «жіноча проза» та її місце в сучасній українській літературі. Дипломна робота зосереджена на аналізі жіночих, чоловічих та андрогінних образів у сучасній жіночій літературі.

До роботи висловлено ряд зауважень: у Вступі варто було чітко розписати теоретико-методологічну основу виконаного дослідження; в оформленні списку використаних джерел наявні неточності. Виступ на засіданні ЕК супроводжувався мультимедійною презентацією, що являє собою вибіркові елементи роботи. Магістрантка відповіла на додаткові питання членів ЕК.

Кваліфікаційну роботу оцінено «добре», 85 бали, «В».

Сучасні методи інтерпретації творчості Г. Пагутяк застосовувала під час захисту здобувач Ворожбит Тетяна. У роботі «Художня концепція героя у романах Галини Пагутяк» характеризується типологією героїв романів Галини Пагутяк. У Розділі 1 з'ясовано сутність поняття «концепція героя», здійснено опис моделей персонажів, характерних для різних періодів розвитку української літератури; проаналізовано стан вивчення творчого доробку Галини Пагутяк у літературознавчій науці. У Розділі 2 висвітлено класифікацію персонажів романів Галини Пагутяк «Писар Східних Воріт Притулку», «Писар Західних Воріт Притулку», «Слуга з Добромиля» та «Смітник Господа нашого»; виділено та описано відповідні групи образів. У Розділі 3 здійснено характеристику хронотопічної організації текстів письменниці, виділено характерні ознаки її ідіостилі; проаналізовано романи «Писар Східних Воріт Притулку», «Писар Західних Воріт Притулку», «Слуга з Добромиля» та «Смітник Господа нашого» з використанням інтертекстуального підходу, приділено увагу автоінтертекстуальності творчого доробку Галини Пагутяк. У Додатках вміщено «Методичні матеріали до вивчення творчості Галини Пагутяк у 10-11 класі». Кожен розділ наукового дослідження завершується невеликими лаконічними висновками, що свідчить про належний рівень сформованих умінь проводити та оформлювати дослідження.

Кваліфікаційну роботу оцінено «відмінно», 90, «А».

Ващенко Ірина по-новому намагалася осмислити проблематику української драматургії початку ХХ століття. І це, до певної міри, їй удалося.

Рецензент професор Семенов О.М. наголосила на тому, що кваліфікаційна робота відповідає вимогам, має практичне значення. Достатній рівень апробації результатів підтверджує, що здобувачка успішно змогла сформувати фахові компетентності. Проте у роботі порівняльний аналіз творів мав би бути ґрунтовнішим, а внутрішні зв'язки викладового матеріалу в розділах – логічнішими.

Магістрантка відповіла на всі додаткові питання членів ЕК, засвідчивши здатність проводити науково-дослідницьку роботу, продемонструвавши елементи самостійності у написанні кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційну роботу оцінено «добре», 82, «В».

Власні практичні навички поклала в основу свого дослідження з методики навчання літератури Зарецька Оксана, яка працює в школі. У магістерській роботі «Розвиток творчих здібностей учнів основної школи у процесі вивчення лірики О. Олесея» досліджено процес розвитку творчих здібностей в учнів основної школи у процесі вивчення творчості О. Олесея на уроках української літератури. Розглядаються основні форми методи і прийоми роботи з учнями для розвитку творчих здібностей враховуючи механізми творчого процесу під час вивчення постаті поета. Рецензент професор Горболіс Л. зазначила, що усі розділи кваліфікаційної роботи логічно взаємопов'язані, відповідають темі, меті, завданням. Проте у роботі

не зазначено елементів новизни (як однієї з обов'язкових складових Вступу), список використаних джерел оформлено з неточностями, зустрічаються стильові огріхи.

Захист кваліфікаційної роботи оцінено «добре», 74, «С».

Зазначаємо, що всі здобувачі створили цікаві презентації, апробували свої дослідження у доповідях на всеукраїнських та міжнародних конференціях, мають публікації.

Цінними, на наш погляд, є додатки з методики навчання української літератури, призначені для вчителів та учнів закладів загальної середньої освіти.

На захисті відчувалася ділова, виважена, спокійна атмосфера, об'єктивне й доброзичливе ставлення екзаменаторів до студентів.

Загалом магістерські дослідження виконані відповідно до вимог, на достатньому науково-методичному рівні. Рецензії та відгуки наукових керівників схвальні. Усі студенти мають належну кількість апробацій на міжнародних та всеукраїнських конференціях. Стан написання робіт контролювався науковими керівниками упродовж навчального року.

Серед недоліків – недостатній аналіз досліджуваного матеріалу, заміна наукового стилю викладу публіцистичним, огріхи в оформленні літератури чи роботи в цілому тощо.

Магістерські роботи були оцінені таким чином:

Якість знань – 88 %, успішність – 100 %.

Кількісні результати захисту дипломних робіт подані в табл. 2.

Таблиця 2

Результати захисту магістерських робіт з української мови і літератури і методики навчання

№ з/п	Показники	Числові значення	Примітка
1.	Загальна кількість здобувачів , з них допущено до підсумкової атестації осіб, %	10	
2.	Кількість та частка (%) здобувачів, які: а) захистили КР з оцінками: - «відмінно» - «добре» - «задовільно» - «незадовільно» б) склали кваліфікаційний іспит з оцінками: - «відмінно» - «добре» - «задовільно»	4 (40 %) 6 (60 %)	

	- «незадовільно»		
3.	Середній бал підсумкової атестації	85,3 бали	
4.	Кількість та частка (%) здобувачів, яких рекомендовано до аспірантури		
5.	Кількість та частка (%) дипломних робіт: - з використанням ІТ; - рекомендованих екзаменаційною комісією до впровадження; - захищених на підприємствах та в НДІ	10 (100 %)	
6.	Кількість дипломних робіт, які захищені іноземною мовою (англійською, німецькою, французькою)		

3. Результати усного кваліфікаційного іспиту з англійської мови та методики її навчання

Кваліфікаційний іспит з іноземної мови (англійської), який складала 10 студентів денної форми навчання, відбувся 18 грудня 2020 року. Екзаменаційний білет з іноземної мови (англійської) мови охоплював три питання:

1. Бесіда за розмовною темою.
2. Питання з методики навчання англійської мови.
3. Доповідь за темою магістерської роботи англійською мовою.

Метою першого завдання було визначити рівень розвитку вмінь усного підготовленого мовлення. Магістрантам пропонували висловити свою точку зору з певної проблеми та обґрунтувати її, ефективно використовуючи відповідні мовні звороти. Об'єкт оцінювання складала такі параметри мовлення студентів, як змістовність, аргументованість, відповідність мовній системі та мовленнєвій нормі, стилістична адекватність, насиченість мовним матеріалом за програмою курсу навчання.

Теми для обговорення охоплювали соціально-політичні, культурні тенденції сьогодення (глобалізація та локалізація, формування національної ідентичності націй, гендерна політика), найважливіші проблеми України, Великобританії, США, Європейського Союзу, питання виховання моральних якостей і розвитку особистісного потенціалу людини засобами іноземної мови, самовдосконалення професійно-педагогічної компетентності вчителя

іноземних мов тощо. Усі студенти продемонстрували достатній рівень розвитку вмінь усного мовлення.

Наведемо приклади тем:

Higher Education in the USA vs Higher Education in Ukraine; The Student of the 21st Century – His Needs, Goals, Priorities, Values; The Theory of Multiple Intelligence: the Ways to Apply It; How a Teacher Can Benefit from Multi-Media as Teaching Devices; Racism, nationalism, xenophobia: the roots of the problem and the possible remedies; Sexism: the position of a Woman in the Men's World. "Glass ceiling" at the workplace; Work-related benefits and problems: what can turn to be an extra impetus or grow damaging for a working person?

Аналіз результатів показав, що вдосконалення потребують такі аспекти мовлення студентів:

1) емоційність мовлення, яка у більшості випадків проявляється лише на фонетичному рівні, а не за допомогою граматичних і лексичних засобів;

2) ідіоматичність мовлення, оскільки має місце тенденція використовувати конструкції, не характерні для мовлення носіїв мови;

3) потребує вдосконалення фонетичний аспект мовлення студентів.

Питання з методики навчання англійської мови були спрямовані на визначення рівня сформованості професійної компетентності вчителя англійської мови та рівня засвоєння теоретичних знань в результаті вивчення курсу методики.

Під час усного кваліфікаційного іспиту здобувачі показали достатній рівень засвоєння теоретичних знань з таких питань: критичний аналіз аудіо-лінгвального і аудіо-візуального методів навчання іноземних мов; методика навчання іноземних мов як наука та її зв'язок з іншими науками; формування англомовної компетентності у техніці читання; формування англомовної лексичної компетентності; формування англомовної лінгвосціокультурної компетентності в учнів середніх навчальних закладів; формування англомовної лексичної компетентності; формування англомовної компетентності у монологічному мовленні. Відповіді на додаткові запитання надані повні.

Особливо варто відзначити детальні та змістовні відповіді магістрантів: Зякун Аліни щодо визначення місця науки методики навчання іноземних мов серед інших наук та її зв'язок з іншими науками; Рябко Тетяни стосовно визначення методики навчання іноземних мов як науки.

Мета третього завдання – наукова доповідь – передбачала визначити рівень підготовленості магістерської роботи англійською мовою. Зазначене завдання передбачало висвітлення мети, основних завдань, об'єкта, предмета, теоретичного і практичного значення, а також основних результатів дослідження.

Високій рівень знань продемонстрували Рябко Тетяна (92 А «відмінно»), Зякун Аліна (92 А «відмінно»), Ворожбит Тетяна (90 А «відмінно»), Дворнік Ганна (90 А «відмінно»).

У цілому іспит виявив, що загалом рівень розвитку мовленнєвих і професійних умінь студентів-випускників є достатнім.

Загальні результати комплексного іспиту представлено в таблиці 3:

Таблиця 3

**Результати кваліфікаційного іспиту
з англійської мови та методики її навчання**

№ з/п	Показники	Числові значення	Примітка
1.	Загальна кількість випускників, осіб з них допущено до державної атестації осіб, %	10	
2.	Кількість та частка (%) випускників, які: а) захистили ДР з оцінками: - «відмінно» - «добре» - «задовільно» - «незадовільно» б) склали державний іспит з оцінками: - «відмінно» - «добре» - «задовільно» - «незадовільно»	4 (40 %) 4 (40 %) 2 (20 %) -	
3.	Середній бал державної атестації	81,6 балів	
4.	Кількість та частка (%) випускників, яких рекомендовано до аспірантури	-	
5.	Кількість та частка (%) дипломних робіт: - з використанням ІТ; - рекомендованих екзаменаційною комісією до впровадження; - захищених на підприємствах та в НДІ		
6.	Кількість дипломних робіт, які захищені іноземною мовою (англійською, німецькою, французькою)		

Якість знань – 80,0 %, успішність – 100 %.

4. Висновки і пропозиції

Зауваження і пропозиції з метою подальшого вдосконалення якості магістерської підготовки і роботи ЕК

Аналіз захисту кваліфікаційних робіт дає можливість акцентувати увагу на окремих недоліках:

- актуальність теми не достатньою мірою доведена у вступі й в основній частині;

- інколи студенти плутають завдання з метою і формулюють їх дуже широко; завдання не пов'язані одне з одним і сформульовані не в тому порядку, який передбачено дослідженням;

- розпливчасто сформульовано наукову новизну, теоретичне і практичне значення отриманих результатів; новизна підміняється актуальністю, теоретичною або практичною значущістю дослідження; немає зв'язку між новими результатами й тим, що було одержано попередньо; новизна приписується вже відомим фактам або явищам; положення новизни формулюються як анотація;

- методи дослідження часто пропонуються без належного обґрунтування;

- аналіз наукових досліджень у першому розділі інколи не відображає особистості виконавця;

- існує двозначність у розумінні термінів, якими автор оперує в дослідженні;

- список використаних джерел не завжди оформлений з дотриманням чинних стандартів;

- у деяких роботах наявні граматичні, пунктуаційні помилки.

Науковим керівникам звертати увагу на:

- дотримання здобувачами академічної доброчесності у процесі написання кваліфікаційних робіт;

- формулювання тем досліджень, враховуючи її актуальність та відповідність сучасному стану філологічної науки;

- спрямування кваліфікаційної роботи на виконання пріоритетних завдань фахової підготовки вчителя-словесника, учнів загальноосвітнього навчального закладу; - культуру письма (використання цитат із художніх творів і наукових джерел та їх відповідне оформлення у роботі з обов'язковим точним посиланням на них);

- підготовку студентами конкретних рекомендацій щодо використання отриманих у дослідженнях результатів у практичній діяльності;

- будувати презентацію виступу структуровано, креативно, з належним змістовим компонентом тощо;

- розширення сфери апробації основних положень дослідження (під час педагогічної практики, шляхом публікації у збірниках наукових праць, закордонних матеріалах конференцій та фахових виданнях);

Завідувачеві кафедр обговорити на засіданні кафедри питання про

- презентацію наукового дослідження як обов'язкову складову публічного захисту кваліфікаційної роботи;

- своєчасне подання магістерських робіт ЕК;

- рекомендацію до опублікування (у вигляді посібників методичного спрямування для вчителів) магістерських робіт, що мають вагоме теоретичне і практичне значення;

- перевірку кваліфікаційних робіт на академічну доброчесність (доцільність збільшення відсотків КП);

- спрямування кваліфікаційної роботи на виконання пріоритетних завдань фахової підготовки вчителя-словесника, учнів загальноосвітнього навчального закладу;

- глибину і об'єктивність рецензій та відгуків на магістерські роботи;

Викладачам:

- у процесі викладання особливу увагу приділяти розвитку вмінь студентів висловлювати власну думку щодо фахових проблем;
- систематично ознайомлювати студентів з передовим педагогічним досвідом, новітніми інтерактивними технологіями;
- продовжити підготовку навчальних посібників з актуальних питань мовно-методичної науки в контексті фахової підготовки вчителя, викладача-словесника.

Керівництву факультету іноземної та слов'янської філології:

- клопотати перед ректоратом щодо систематичного забезпечення університетської бібліотеки сучасною науковою та науково-, навчально-методичною літературою, фаховою періодикою.

Висновки

На факультеті були створені всі умови, які забезпечили роботу екзаменаційної комісії з підсумкової. Екзаменатори виявили фахову принциповість, вимогливість у ставленні до здобувачів, поєднану з доброзичливістю й тактовністю. Робота членів і секретаря ЕК була якісною, чіткою, злагодженою.

Аналіз результатів захистів кваліфікаційних робіт і усних кваліфікаційних іспитів засвідчує, що викладачі Сумського ДПУ імені А. С. Макаренка здійснюють магістерську підготовку відповідно до нормативних вимог. Здобувачі продемонстрували високий і достатній рівень філологічної підготовки, володіють достатнім рівнем професійних компетенцій.

Кадровий потенціал випускової кафедри, навчальна база університету загалом дозволяють забезпечити якісну підготовку магістрів зі спеціальності *014 Середня освіта. Українська мова та література. Освітньо-професійна програма Середня освіта Українська мова і література. Англійська мова і присвоїти здобувачам кваліфікацію: «Вчитель української мови і літератури. Вчитель англійської мови».*

Затверджено на заключному засіданні ЕК
Протокол № 2 від 24 грудня 2020 року

Голова ЕК

О. М. Семеног

Ознайомлені:

Декан факультету іноземної
та слов'янської філології

А. М. Коваленко

Завідувач кафедри
української мови і літератури

О. М. Семеног